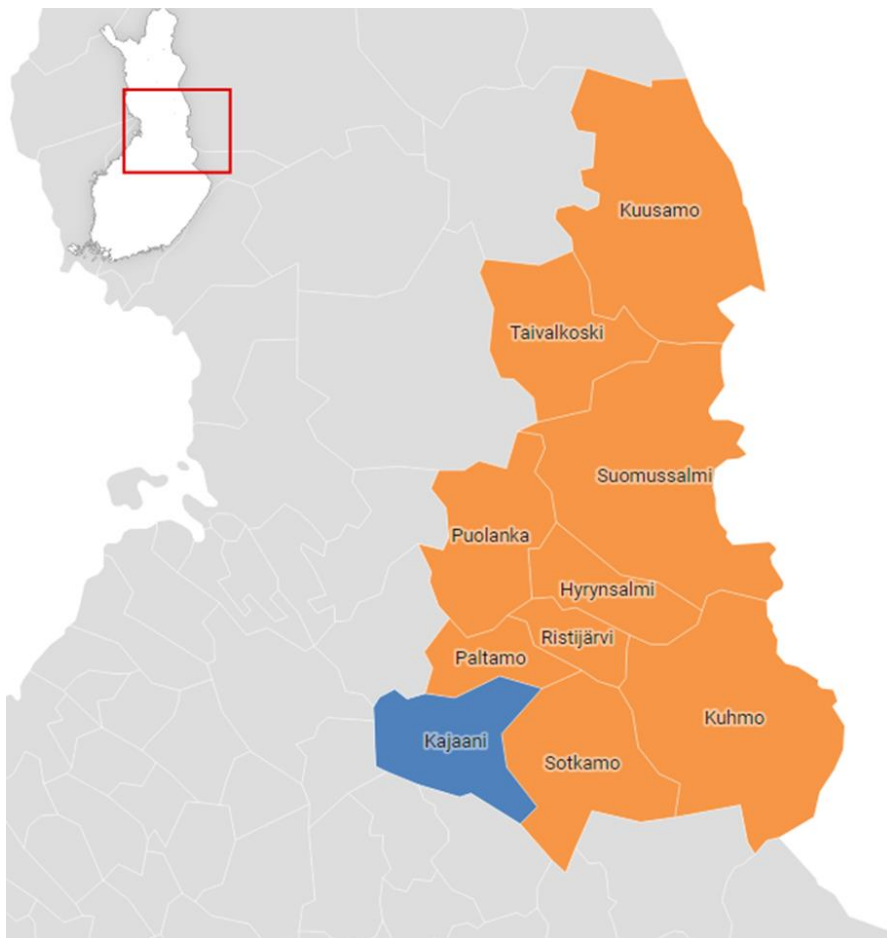

Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja

Kotoutumishjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus. Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen kunnat ovat sopineet, että kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja laaditaan yhteisesti työllisyysalueen kunnille. Asiakirjan laatimiseen on osallistunut myös muita alueen viranomaisia. Kotoutumishjelmaa kuvaavassa asiakirjassa palvelut kuvataan yleisellä tasolla. Työllisyysalueen kunnat laativat halutessaan kotoutumisen alkuvaiheen palveluista visuaalisen palvelukartan vuoden 2025 aikana.

Kunnat:

Työllisyysalueeseen kuuluvat kaikki Kainuun kunnat (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi) sekä Kuusamon kaupunki ja Taivalkosken kunta

Kainuu-Koillismaan työllisyysalue (Kartta: Kuntaliitto, lähde: TEM)

Kunnissa kotoutumishjelmaa koordinoiva taho, yhteyshenkilöt ja yhteystiedot:

Kajaani: Työllisyys- ja kansainvälisyyspäällikkö Milla Tikkanen, milla.tikkanen@kajaani.fi

Kotoutumispalveluiden koordinaattori Karoliina Homanen, karoliina.homanen@kajaani.fi

Kuusamo: Kansainväliset palvelut, maahanmuuttokoordinaattori Raisa Kuusisto, raisa.kuusisto@kuusamo.fi

Suomussalmi: Hallintopalvelut, asettautumispalvelut, Tytti Matero, maahanmuutto-ohjaaja, tytti.matero@suomussalmi.fi

Sotkamo: Työllisyysasiantuntija Marjo Leinonen, marjo.leinonen@sotkamo.fi

Kuhmo: Elinvoimapalvelut, Pekka Horttanainen, elinkeinopäällikkö, pekka.horttanainen@kuhmo.fi

Taivalkoski: Hallintopalvelut, palveluohjaaja Tanja Meskus, tanja.meskus@taivalkoski.fi

Puolanka: Hallinto- ja elinvoimapalvelut, Työvoimakoordinaattori Erja Helttunen, erja.helttunen@puolanka.fi

Hyrnsalmi: Hallinto- ja elinvoimapalvelut, hallintopäällikkö Heini Pirttiaho, heini.pirttiaho@hyrnsalmi.fi

Paltamo:

Ristijärvi: Elinvoimapalvelut, elinvoimapäällikkö Hannu Hälinen, hannu.halinen@ristijarvi.fi

Kotoutumishjelma on laadittu tai päivitetty (päivämäärä):

Kunnanhallitus käsittelee 25.11.2024

Kotoutumisohjelman ja/tai sitä kuvaavan asiakirjan laatimiseen osallistuvat yhteistyökumppanit:

Kotoutumisohjelman laadintaan työllisyysalueen kuntien lisäksi ovat osallistuneet hyvinvointialueet (Kainuun HVA ja Pohde), Kela, ELY, kolmannen sektorin toimijat, Kajaanin kaupungin maahanmuuttajaneuvosto, Kuusamon kaupungin kotouttamisverkosto, Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos ja muut oppilaitokset.

Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen johtoryhmä asettaa työllisyysalueen kuntien maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmän tämän yhteisen kotoutumisohjelman mukaisesti. Yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata ja kehittää alueellista yhteistyötä kotoutumisen edistämisen palveluissa.

Kotoutumisohjelman laadinnan prosessi ja viestintä kunnassa:

Miten kotoutumisohjelma on kunnassa laadittu? Millaista asiakasviestintää kotoutumisohjelmasta tehdään? Miten sen toteutumista seurataan jatkossa?

Kotoutumisohjelman laadinta on aloitettu elokuussa 2024 kuntien edustajien kesken ja myöhemmin mukaan kutsuttiin eri yhteistyötahot. Syyskuun alussa saimme käyttöön KEHA-keskuksen julkaiseman valmispohjan, joka siirrettiin Word-tiedostoon yhteiselle Teams-alustalle työstettäväksi. Säännöllisissä Teams-palaverieissa on katsottu yhdessä missä mennään ja sovittu miten työstämistä jatketaan. Jokainen kunta on täydentänyt kotoutumisohjelmaan omaa kuntaansa koskevat kuvaukset palveluista, vastuutahoista ja yhteistyöstä.

Kainuu – Koillismaan kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmässä sovitaan yhteisesti viestinnästä kohderyhmälle, kuntalaisille ja verkostolle kotoutumisohjelmasta ja sen sisällöstä.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Miten palvelut järjestetään kunnissa? Mitkä tahot/yksiköt tekevät osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja miten?

Mitkä tahot/yksiköt tekevät monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kunnassa ja hyvinvointialueella ja miten?

Kajaani: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kajaanin kaupungintalolla.

Työnhakija-asiakkaiden kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluista. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnista vastaa kotoutumispalveluissa asiakkaan oma työntekijä. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Kuusamo: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kuusamon kaupungintalolla.

Työnhakija-asiakkaiden osalta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa työllisyysohjaaja (tai kotoutumisohtaja), muiden kotoutuja-asiakkaiden osalta kotoutumisohtaja (tai työllisyysohjaaja). Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta työikäisten sosiaalipalveluiden sosiaaliohjaaja.

Suomussalmi: Vieraskielisten työnhakijoiden palvelut järjestetään työllisyyspalveluissa Suomussalmen kunnantalolla ja muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään hallintopalveluiden maahanmuuttopalveluissa Suomussalmen kunnantalolla.

Työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja asiakkaan kanssa. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja yhdessä asiakkaan kanssa. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Puolanka: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Puolangan kunnantalolla, hallinto- ja elinvoimapalveluissa.

Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja, asiakkaan kanssa. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-

ohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Ostopalveluna hankittava monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Taivalkoski: Vieraskielisten, jotka eivät asioi suomeksi, työnhakija-asiakkaiden palveluista vastaa Kuusamon kaupunki. Muiden kotoutuja-asiakkaiden palveluista vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalvelut. Työnhakija-asiakkaiden palveluita voidaan asiakaskohtaisesti järjestää lähipalveluna Kuusamossa tai Taivalkoskella tai hybridimallilla Taivalkoskella: asiakas Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaajan luona ja etäyhteys Kuusamoon. Taivalkoskella asiakkaiden tapaamiset kunnan asiointipisteen ja työllisyyspalveluiden tiloissa, Kauppatie 19.

Työnhakija-asiakkaiden osalta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa Kuusamon kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaaja. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta työikäisten sosiaalipalveluiden sosiaaliohjaaja.

Hyrnsalmi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna Hyrnsalmen kunnantalolla hallinto- ja elinvoimapalveluissa sekä soveltuvien osien etäpalveluina.

Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja, asiakkaan kanssa. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekevät Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Sotkamo:

Kuhmo:

Paltamo:

Ristijärvi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna Ristijärven kunnantalolla.

Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja, asiakkaan kanssa. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-

ohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Ostopalveluna hankittava monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Miten palveluiden järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Kajaani / Suomussalmi: Kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen kanssa on yhteistyössä tehty työnjako-ohje koskien kuntaan muuttavia kotoutuja-asiakkaita. Työnjako-ohjetta päivittäessä huomioidaan uuden kotoutumislain mukanaan tuomat tehtävät sekä myös määritellään vastuutahot osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin osalta. Näillä kahdella kunnalla on säännölliset yhteistyöpalaverit selkeämmän työnjaon sopimiseksi kunnan ja HVA:n välillä.

Kuusamo: Kunnan ja Pohteen välinen työnjako-ohje tullaan päivittämään vuoden 2025 aikana.

Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Miten palvelut järjestetään kunnissa? Mitkä tahot/yksiköt vastaavat kotoutumissuunnitelmien laatimisesta?

Mitkä tahot/yksiköt vastaavat monialaisten kotoutumissuunnitelmien laatimisesta kunnassa ja hyvinvointialueella?

Kajaani: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kajaanin kaupungintalolla. Työnhakija-asiakkaiden kohdalla kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja. Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa kotoutumispalveluissa asiakkaan oma työntekijä. Monialaisen kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Kuusamo: Vieraskielisten työnhakijoiden ja muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluissa Kuusamon kaupungintalolla. Työnhakijoiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa asiakkaan oma työllisyysohjaaja (tai kotoutumisohtaja). Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa kotoutumisohtaja (tai työllisyysohjaaja). Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen työikäisten palveluiden sosiaaliohjaaja kanssa.

Suomussalmi: Vieraskielisten työnhakijoiden palvelut järjestetään työllisyyspalveluissa Suomussalmen kunnantalolla ja muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut järjestetään hallintopalveluiden maahanmuuttopalveluissa Suomussalmen kunnantalolla. Työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava elinvoimapaalveluiden työllisyysohjaaja. Muiden kotoutuja-

asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaisen kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Puolanka: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Puolangan kunnantalolla, hallinto- ja elinvoimapalveluissa. Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisen tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaiseen kotoutumissuunnitelman laatimiseen tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Taivalkoski: Vieraskielisten, jotka eivät asioi suomeksi, työnhakija-asiakkaiden palveluista vastaa Kuusamon kaupunki. Muiden kotoutuja-asiakkaiden palveluista vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalvelut. Työnhakija-asiakkaiden palveluita voidaan asiakaskohtaisesti järjestää lähipalveluna Kuusamossa tai Taivalkoskella tai hybridimallilla Taivalkoskella: asiakas Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaajan luona ja etäyhteys Kuusamoon.

Työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa Kuusamon kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut. Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa Taivalkosken kunnan hallintopalveluiden palveluohjaaja. Taivalkoskella asiakkaiden tapaamiset kunnan asiointipisteen ja työllisyyspalveluiden tiloissa, Kauppatie 19. Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen työikäisten palveluiden sosiaaliohjaajan kanssa.

Hyrnsalmi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja järjestetään lähipalveluna, Hyrnsalmen kunnantalolla, hallinto- ja elinvoimapalveluissa sekä soveltuvin osin etäpalveluina. Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisen tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaiseen kotoutumissuunnitelman laatimiseen tekevät Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Sotkamo:

Kuhmo:

Paltamo:

Ristijärvi: Vieraskielisten niin työnhakijana olevien kuin muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut ostetaan Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta, ja

järjestetään lähipalveluna Ristijärven kunnantalolla. Ostopalveluna hankittavan työnhakija-asiakkaiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta tekee vieraskielisten henkilöasiakaspalvelusta vastaava Suomussalmen kunnan elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja. Samoin ostopalveluna hankittava muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisen tekee Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja. Monialaiseen kotoutumissuunnitelman laatimiseen tekee Suomussalmen kunnan viranhaltijat, yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen aikuisten sosiaalityön sosiaaliohjaajien kanssa.

Miten palveluiden järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Kajaani / Suomussalmi: Kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen kanssa on yhteistyössä tehty työnjako-ohje koskien kuntaan muuttavia kotoutuja-asiakkaita. Työnjako-ohjetta päivittäessä huomioidaan uuden kotoutumislain mukanaan tuomat tehtävät sekä myös määritellään vastuutahot osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin osalta. Näillä kahdella kunnalla on säännölliset yhteistyöpalaverit selkeämmän työnjaon sopimiseksi kunnan ja HVA:n välillä.

Kuusamo: Kunnan ja Pohteen välinen työnjako-ohje tullaan päivittämään vuoden 2025 aikana.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Miten kunnat toteuttavat monikielisen yhteiskuntaorientaation? Mitä yhteiskuntaorientaation kohderyhmiä kunnissa on?

Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat yhteiskuntaorientaation järjestämisestä? Millä kielillä kunnissa on tarve järjestää yhteiskuntaorientaatio?

Työllisyysalueen kunnilla on jokaisella velvollisuus hankkia lakisääteistä monikielistä yhteiskuntaorientaatiota. Työllisyysalueen kunnat pyrkivät myös hankkimaan ja toteuttamaan monikielisiä yhteiskuntaorientaatioita mahdollisuuksien mukaan yhdessä ja tarpeen mukaan myös yli työllisyysaluerajojen.

Kohderyhmään kuuluvat kiintiöpakolaiset, tilapäistä suojelua saavat, turvapaikkaprosessin/perheen yhdistämisen kautta oleskeluluvan saaneet, työ- ja opiskeluperäisten maahanmuuttajien puoliset.

Tarve eri kielten suhteen vaihtelee esimerkiksi kuntaan vastaanotettavien kiintiöpakolaisten vuoksi. Työllisyysalueen kunnista kiintiöpakolaisia vastaanottavat Kajaani, Kuusamo ja Suomussalmi. Yhteiskuntaorientaatiota tullaan mahdollisesti järjestämään ainakin ukrainan, venäjän, arabian, vietnamin, thain, swahilin ja kinyaruandan kielillä. Tarve arvioidaan kuntakohtaisesti.

Missä asiakaspalveluprosessin vaiheessa monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaille?

Asiakkaan tarve monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon arvioidaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa ja mikäli asiakas ohjataan monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon, se kirjataan hänen kotoutumissuunnitelmaansa.

Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä? Toteuttaako kunta monikielisen yhteiskuntaorientaation osittain tai kokonaan itsenäisesti, vai osittain tai kokonaan yhteistyössä jonkun muun tahon kanssa? Nimeä yhteistyötahot.

Yhteistyötä tehdään niin työllisyysalueen sisällä kuin yliaalueellisesti riippuen kieliryhmistä ja ryhmien koosta. Uusia kiintiöpakolaisryhmiä vastaanottaessa pyydetään alueen ELY-keskuksilta tai suoraan Migritä tietoa siitä, mihin muihin kuntiin vastaanotetaan ryhmiä samasta otosta.

Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Miten kunnissanne järjestetään kotoutumiskoulutus työnhakijana oleville kotoutujille?

Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä? Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Työllisyysalue kilpailuttaa verkkokotokoulutuksen kaikille työllisyysalueen kunnille.

Kajaani: Koulutuksen toteuttajana on Kainuun ammattiopisto (KAO). Kotoutumiskoulutus on puhepainotteista, käytännönläheistä, työelämälähtöistä ja toteutetaan lähiopetuksena. Koulutuksessa tarjotaan peruspolun lisäksi tuettua opiskelua sekä hitaammin, että nopeammin eteneville opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan. Koulutukseen sisältyy työssäoppimista, joka voi toteutua myös koulutuskokeiluna KAOlla. Koulutus kestää maksimissaan 250 päivää. Kotoutumiskoulutusta on suunniteltu yhteistyössä Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluiden kanssa asiakkaiden palvelutarve huomioiden.

Suomussalmi: Kianta-opisto järjestää kotoutumiskoulutusta lähiopetuksena.

Kuusamo: Vastuukunta järjestää kotoutumiskoulutuksen kuusamolaisille työnhakija-asiakkaille. Koulutuksen toteuttaa Kainuun ammattiopisto lähiopetuksena Kuusamossa.

Taivalkoski: Vastuukunta Kajaani järjestää kotoutumiskoulutuksen työnhakija-asiakkaille, asiakkaat ohjataan todennäköisesti pääsääntöisesti verkkokotokoulutukseen.

Hyrnsalmi: Vastuukunta Kajaani järjestää kotoutumiskoulutuksen työnhakija-asiakkaille. Asiakkaat ohjataan todennäköisesti pääsääntöisesti verkkokotokoulutukseen.

Sotkamo:

Kuhmo:

Paltamo:

Ristijärvi: Suomussalmen hallintopalvelut järjestää kotoutumiskoulutusta Ristijärven kunnalle.

Miten kunnissanne järjestetään kotoutumiskoulutus muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille?

Asiakas ohjataan hänen palvelutarpeensa mukaan opiskelemaan suomen kieltä. Palvelutarve arvioidaan kunnassa.

Kielitaidon päättöttestaus (KotoL 26 §):

Miten päättöttestauksen järjestäminen toteutetaan?

Päättöttestaus järjestetään osana kotoutumislain mukaista kotoutumiskoulutusta.

Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Miten kunnassanne järjestetään luku- ja kirjoitustaidon koulutus? Jos luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle ei ole tarvetta, esitä perustelut.

Kajaani: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Kaukametsän opistolla. Lisäksi Kainuun Opistolla osana aikuisten perusopetusta lukutaitovaihetta, joka sisältää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta. Kainuun Opisto sijaitsee Mieslahdessa, Paltamossa.

Kuusamo: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta Kuusamossa järjestää kasvatus- ja sivistystoimiala osana aikuisten perusopetusta.

Suomussalmi: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestetään Kianta-Opistolla.

Taivalkoski: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta maahanmuuttaneille ei ole järjestetty aiemmin Taivalkoskella, koska kunnassa ei ole noussut esille tarvetta koulutuksen järjestämiselle. Mikäli tulee tarve järjestää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, selvitetään koulutuksen järjestämisen mahdollisuutta Taivalkoskella ja/tai kartoitetaan asiakkaan mahdollisuus osallistua koulutukseen työllisyysalueen tai lähialueen kunnissa.

Hyrnsalmi: Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta maahanmuuttaneille ei ole järjestetty aiemmin Hyrnsalmella, koska tarvetta ei ole noussut esille. Mikäli tulee tarve järjestää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, selvitetään mahdollisuus osallistua koulutukseen työllisyysalueen tai lähialueen kunnissa ja/tai koulutuksen tuottaminen toisesta kunnasta Hyrnsalmelle.

Sotkamo:

Kuhmo:

Paltamo:

Ristijärvi: Luku- ja kirjoitustaidon koulutus hankitaan Suomussalmen kunnalta.

Mitä muita em. teemoja sisältäviä koulutuksia tai palveluita kunnassanne on tarjolla?

Mitkä tahot/ yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä? Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Kajaani: SPR järjestää kerran viikossa suomen kielen opetusta. Luetaan yhdessä- ryhmä on matalan kynnyksen opiskeluryhmä, joka tukee suomen kielen oppimista. Ryhmässä tapahtuva kielen oppiminen on alkuna kotoutumiselle ja voimaantumiselle. Ryhmässä opettaa monta vapaaehtoistyöntekijää, jotta ryhmissä pystytään kohtaamaan osallistujat yksilöllisesti ja antamaan henkilökohtaista tukea. Ryhmän toiminta on nk. matalankynnyksen toimintaa:

opiskelijoiden ei tarvitse etukäteen ilmoittautua kursseille ja uusia opiskelijoita voi tulla ryhmään lukukauden aikanakin. Opiskelijat voivat tuoda mukanaan myös pienet lapsensa, joille järjestetään tarpeen mukaan omaa ohjelmaa oppituntien ajaksi. Matalan kynnyksen periaatteen myötä ryhmä on heterogeeninen sekä opiskelijoiden koulutustason, iän, suomen kielen tason kuin etnisen ja kulttuuritaustankin puolesta.

Opetuksen pääpaino on arjessa tarvittavassa kielitaidossa. Ryhmään voivat osallistua myös luku- ja kirjoitustaidottomat. Toiminnan avulla parannetaan heidän luku- ja kirjoitustaidon omaksumisen edellytyksiä. Toiminnan tavoitteena on myös parantaa opiskelijoiden sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta, ja näin edistää opiskelijoiden ja heidän perheensä hyvinvointia. Opiskelijoiden työelämä- ja koulutusvalmiuksia parantamalla pyritään mahdollistamaan eteneminen kotoutumisessa. Lisäksi toiminnalla edistetään kaksisuuntaista integraatiota toimintaan osallistuvien kesken ja lisätään molemminpuolista kulttuurien tuntemusta.

Kuusamo: Matalan kynnyksen kielikahvila kaupungintalolla kerran viikossa.

Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Viranomaisilla on hallintolain (434/2003) mukaisesti yleinen lakisääteinen ohjaus- ja neuvontavelvollisuus, jota erityislait täydentävät. Kukin viranomainen antaa ohjausta ja neuvontaa omaan toimivaltaansa kuuluvista asioista. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle, eli esimerkiksi viranomaisen asiointipisteeseen tai -kanavaan.

Kunnan vastuulle kuuluvat kunnan omat peruspalvelut ja kotoutumista edistäviä palveluita. Kunnan on tarjottava matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita kaikille maahanmuuttajille riippumatta maassaoloajasta tai maahantulon syystä. Kunta vastaa siitä, että alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä tai palveluita, joista ohjausta ja neuvontaa on saatavilla. Ohjausta ja neuvontaa voi toteuttaa kunta tai kunnan valitsema palveluntuottaja.

Kunnan on tarvittaessa annettava maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa sekä ohjattava maahanmuuttaja palveluihin. Kunnan kotoutumispalveluissa voidaan yleisellä tasolla kuvata myös muiden viranomaisten toimintaa, esimerkiksi Kelan etuusjärjestelmää tai Maahanmuuttoviraston roolia oleskelulupakysymyksissä. Yleisneuvonnan ulkopuolella oleva ohjaus ja neuvonta kuuluvat kuitenkin toimivaltaiselle viranomaiselle.

Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta vahvistavat tietoutta suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta ja edistävät tavoittamista kotoutumista edistäviin palveluihin ja toimintaan.

(Kuvaus: <https://kotoutuminen.fi/koto24-usein-kysytyt-kysymykset>)

Miten kunnassa on järjestetty kotoutumishjelman aikaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut?

Kajaani: Matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa tarjotaan kaikille kunnan vieraskielisille Kajaani Infossa, joka sijaitsee Kajaanin kaupungintalolla. Lisäksi on tarpeen mukaan mahdollista varata aika työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluihin asiantuntijalle. Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut huolehtivat yleisneuvonnasta ja ohjaavat tarvittaessa asiakkaan sille vastuuviranomaiselle, jolle ohjaus- ja neuvontavastuu kuuluu.

Työnhakija-asiakkaiden kohdalla oma työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä.

Kotoutumispalvelut vastaavat kiintiöpakolaisten, turvapaikkaprosessin tai perheenyhdistämisen kautta oleskeluluvan saaneiden, tilapäistä suojelua saavien kuntaan muuttaneiden sekä ilman huoltajaa alaikäisenä Suomeen saapuneiden oleskeluluvan saaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta. Monella asiakkaalla voi olla oma nimetty työntekijä niin kotoutumispalveluissa kuin työllisyyspalveluissakin.

Asettautumispalvelut vastaavat opiskelun tai työn vuoksi Kajaaniin muuttaneiden vieraskielisten asiakkaiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Kuusamo: Kuusamossa maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut Kuusamon kaupungintalolla. Ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa joko työllisyysohjaaja, kotoutumisohjaaja tai muu yksikön työntekijä tarpeesta riippuen (esim. työllisyyskoordinaattori, hanketyöntekijät). Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut huolehtivat yleisneuvonnasta ja ohjaavat tarvittaessa asiakkaan sille vastuuviranomaiselle, jolle ohjaus- ja neuvontavastuu kuuluu. Asettautumispalvelut vastaavat opiskelun, työn ja perhesiteen perusteella kuntaan muuttaneiden henkilöiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Suomussalmi: Työnhakija-asiakkaiden kohdalla oma työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä.

Maahanmuuttopalvelut vastaavat kiintiöpakolaisten, turvapaikkaprosessin tai perheenyhdistämisen kautta oleskeluluvan saaneiden ja tilapäistä suojelua saavien kuntaan muuttaneiden oleskeluluvan saaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Taivalkoski: Taivalkosken kunnan hallinnon palveluohjaaja antaa ajanvarauksella yleistä ohjausta ja neuvontaa kaikille Taivalkoskelle muuttaneille työllisyyspalveluiden ja asiointipisteen tiloissa, Kauppatie 19.

Hyrynsalmi: Työnhakija-asiakkaiden kohdalla palvelu hankitaan ostopalveluna Suomussalmen kunnalta. Suomussalmen kunnan työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä. Maahanmuuttopalvelut vastaavat kiintiöpakolaisten, turvapaikkaprosessin tai perheenyhdistämisen kautta oleskeluluvan

saaneiden ja tilapäistä suojelua saavien kuntaan muuttaneiden oleskeluluvan saaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Sotkamo:

Kuhmo:

Paltamo:

Ristijärvi: Työnhakija-asiakkaiden kohdalla oma työllisyysohjaaja antaa yksilöllistä ohjausta, tukee työnhaussa ja neuvoo työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaaja ohjaa palveluihin ja seuraa tilanteen edistymistä.

Maahanmuuttopalvelut vastaavat kiintiöpakolaisten, turvapaikkaprosessin tai perheenyhdistämisen kautta oleskeluluvan saaneiden ja tilapäistä suojelua saavien kuntaan muuttaneiden oleskeluluvan saaneiden asiakkaiden alkuvaiheen kotoutumisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Mitkä tahot/yksiköt vastaavat palveluiden järjestämisestä?

Kuusamo: Työllisyys- ja kansainvälisyyspalvelut vastaavat kotoutumisohjelman aikaisesta matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta. Muut viranomaiset vastaavat osaltaan omiin palveluihinsa liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Taivalkoski: Taivalkoskelaisten vieraskielisten työnhakijoiden kotoutumisohjelman aikaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa vastaa Kuusamon kaupunki. Muiden vieraskielisten kotoutumisohjelman aikaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa vastaa Taivalkosken kunta.

Miten palvelun järjestämiseksi tehdään yhteistyötä?

Kuusamo: Yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa tiivistetään ja yhteisiä tapaamisia pidetään säännöllisesti. Työnjako-ohje päivitetään vuonna 2025.

Muut kuntien järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kotoutumisohjelma voi lisäksi sisältää muita kuntien järjestämisvastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista. Kuvaa tarvittaessa palvelun järjestämistä eri kohderyhmien osalta.

Mitä muita kuntien järjestämisvastuulla olevia palveluita on tarjolla tai suunnitteilla kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi?

Kuusamo: Kerran viikossa järjestetään matalan kynnyksen kielikahvila kaupungintalolla. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuutta edulliseen kausikorttiin liikuntahallille sekä Kaiku-korttiin, joka oikeuttaa pääsyyn kulttuuritapahtumiin. Nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palvelut ovat kaikkien kuntalaisten käytössä.

Taivalkoski: Taivalkosken kunta järjestää nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palveluita maahanmuuttajille yhdenvertaisin perustein muun väestön kanssa.

Taivalkosken kunta on mukana Kaikukortti-verkostossa.

Mitä muita palveluita ja toimintaa kunnissa on tarjolla tai suunnitteilla kotoutuja-asiakkaan kotoutumisen tueksi? (Esimerkiksi järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.)

Kajaani: SPR:llä on kerran viikossa Red Cross Kahvila-toimintaa. Kahvila on viikoittainen tapaaminen, jonka tarkoituksena on luoda mukava, avoin tila, jossa paikalliset ja ulkomaalaiset voivat luoda yhteyksiä tai viettää rentouttavaa iltaa hyvässä seurassa. Lisäksi SPR järjestää erilaisia tapahtumia yhteistyössä muiden järjestöjen sekä Kajaanin kaupungin työllisyys- ja kansainvälisyyspalveluiden kanssa.

Kuusamo: Kuntaan muuttaneiden kiintiöpakolaisten kanssa käydään tutustumassa Kumppanuustalo Nuotan toimintaan ja sen tarjoamiin osallistumismahdollisuuksiin. Tutustumista tehdään myös muuhun paikkakunnan harrastustoimintaan (Kuusamo-opisto, musiikkiopisto, urheiluseurat, Harrastamisen Kuusamon malli). SPR Kuusamon osasto pyrkii järjestämään uusille kiintiöpakolaisperheille ystäväperheet, jotka tukevat uuteen kotikaupunkiin asettautumisessa ja kotoutumisessa. Lisäksi SPR järjestää matalan kynnyksen kansainvälisen klubin joka maanantai sekä liikuntavuoron kerran viikossa. Kuntaan pakolaistaustaisena muuttavien nuorten kanssa käydään tutustumassa Nuortentalo Winssin toimintaan.

Suomussalmi: Kunta tukee järjestötoimintaa vuosittain haettavalla kotoutumis- ja yhdenvertaisuusavustuksella. Maahanmuuttopalvelut koordinoi kotoutumista tukevaa järjestötoimintaa ja yhteistyötä. Kaikille uusille kuntalaisille on tarjolla kulttuuripassi, joka oikeuttaa maksuttomiin sisäänpääsyihin kulttuuritapahtumiin.

Taivalkoski: Kansalaisopiston järjestämä kielikahvila noin kerran kuukaudessa.

Mitä muita palveluita kunnissa on tarjolla tai suunnitteilla yhteiskunta- ja työelämävalmiuksien sekä työllistymisen ja yrittäjyyden tukemiseksi/edistämiseksi?

Kajaani: Edukai Oy:n Next Level -hankkeen tavoitteena on parantaa uusien kainuulaisten työllistymismahdollisuuksia Kainuussa sekä tukea kainuulaisia työnantajia ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden rekrytoinnissa. Hanke tarjoaa työnhakijoille ja

työnantajille yksilöllistä ja rinnalla kulkevaa palvelua työnhaun ja rekrytoinnin eri vaiheissa. Hanke järjestää työnhaun ja suomen kielen valmennusta sekä kortti- ja lyhytkoulutuksia. Hanke tarjoaa myös erilaisia käännös- ja tulkkauspalveluja sekä työpaikalle jalkautuvaa tukea työntekijän perehdytykseen ja ohjaukseen.

MAKEA-hanke tarjoaa yritysneuvontaa ja ohjausta vieraskielisille yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville Kainuussa ja Koillismaalla. Hankkeen tavoitteena on parantaa vieraskielisten yrittäjyysosaamista sekä kehittää vieraskielisille suunnattuja työllisyys- ja neuvontapalveluita näillä alueilla.

Flow - suomea ja sosiaalisia taitoja työelämään -hankkeessa kohdataan työttömiä työnhakijoita, työttömyysuhan alla olevia ja muutoin työvoiman ulkopuolella olevia kantasuomalaisia ja ulkomaalaistaustaisia henkilöitä. Hankkeessa heitä ohjataan rinnalla kulkien ja yksilöllistä tukea tarjoten kohti oman polun löytymistä työelämässä tai opinnoissa. Jokainen asiakas osallistuu perusmoduuliin, jossa kartutetaan omia voimavaroja, sosiaalisia taitoja, työelämätaitoja, digitaalisia valmiuksia ja tarvittaessa kielitaitoa. Tämän lisäksi asiakkaat täydentävät osallistumistaan oman mielenkiintonsa mukaisilla alakohtaisilla moduuleilla kuten hoiva-ala, metalliala, liiketoiminta-ala tai puhtaus- ja kiinteistöpalveluala. Yksilöllisen tarpeen mukaan myös jollekin toiselle alalle suuntautuminen on mahdollista. Moduuleissa tutustutaan alaan asiantuntijaluentojen, yritysvierailujen ja työharjoittelujen avulla. Hanke tekee tiivistä yhteistyötä alueen työnantajien ja oppilaitosten kanssa.

Suomussalmi: Tarjotaan matalan kynnyksen työllistymismahdollisuutta omana palveluna kierrätysmyymälässä.

Kuusamo: Työllisyyspalvelut järjestää tarvittaessa hygieniosaamiskoulutusta ja -testejä. Yrittäjyyden edistämiseksi yhteistyötä tehdään Naturpoliksen kanssa esimerkiksi erilaisten koulutusten ja infojen muodossa. Työelämään liittyviin infoihin voidaan kutsua mukaan myös muita asiantuntijoita. StartUp Refugeesin Work Force- hanke järjestää Työelämä Suomessa- infoja asiakkaille mahdollisuuksien mukaan heidän omalla kielellään. Work & Stay – Kokonainen elämä Koillismaalla- hanke tarjoaa työelämätulkin tukea maahanmuuttaneiden työllistymisen tueksi. Tukea tarjotaan niin asiakkaalle kuin työnantajalle. Hanketyöntekijät tekevät CV:n asiakkaiden kanssa sekä tukevat työnhakutaidoissa.

Taivalkoski: Work & Stay - Kokonainen elämä Koillismaalla -hanke vuosina 2024-2025 tarjoaa yksilöllistä tukea maahanmuuttaneiden työllistymisen tueksi.